

Actieprogramma 2019 - 2022

Preventieakkoord Jeugd Oegstgeest

Actieprogramma 2019-2022

Inleiding

In het Preventieakkoord is de gedeelde visie van gemeente en jeugdpartners op jeugdpreventie in Oegstgeest beschreven. Dit Actieprogramma omvat de concrete initiatieven van partijen en gemeente om uitvoering te geven aan de 10 afspraken van het Preventieakkoord.

De acties in dit document zijn aanvullend en versterkend aan de preventieve activiteiten die al worden uitgevoerd en die beschreven staan in de Preventiematrix. Het Actieprogramma groeit mee met de tijd en de ontwikkeling van jeugdigen; daar waar nieuwe aandachtsvelden ontstaan zullen ook nieuwe acties worden ondernomen.

De jeugdpartners en gemeente bepalen gezamenlijk de inhoud en uitvoering van de acties. Zij leveren vanuit hun eigen rol en expertise inspanning op onderdelen van het Actieprogramma. Dit doen zij o.a. door:

- de eigen organisatie te verbinden aan onderstaande acties en een trekkersrol te vervullen;
- openstaande acties, i.s.m. andere partijen, verder te concretiseren;
- te adviseren over nieuwe aandachtsgebieden en hierop, i.s.m. andere partijen, een passende aanpak op te stellen en uit te voeren.

Acties

1. Ouderschapsprogramma voor aanstaande ouders

Wat: Aanstaande ouders krijgen een programma aangeboden als voorbereiding op het ouderschap en met als doel de samenwerking van ouders bij de opvoeding en verzorging van kinderen te vergroten.

Door: Jeugdgezondheidszorg, Verloskundigenpraktijk Oegstgeest, Gemeente Oegstgeest.

2. Informatiecampagne over opvoed- en opgroeithema's

Wat: Er wordt een lokale informatiecampagne georganiseerd, waarin diverse opvoed- en opgroeithema's worden uitgelicht.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

3. Inspiratiebijeenkomsten voor opvoeders

Wat: Er worden grootschalige inspiratiebijeenkomsten over opvoedthema's georganiseerd voor ouders met kinderen in diverse leeftijdscategorieën.

Door: Samenstelling van organisatie afhankelijk van thema en doelgroep

4. Klassikale weerbaarheidstrainingen basisonderwijs

Wat: Het aantal weerbaarheidstrainingen in het basisonderwijs wordt uitgebreid, zodat meer klassen deze training kunnen volgen.

Door: Gezondheidsbevordering, Scholen voor primair onderwijs

5. 18-maanden huisbezoek

Wat: In 2020 wordt een pilot uitgevoerd met het 18-maanden huisbezoek, waardoor een gezin op een cruciaal moment in de ontwikkeling van het kind en gezin gezien wordt in de thuissituatie.

Door: Jeugdgezondheidszorg

6. Leerlingvolgsysteem Hart&Ziel

Wat: Er wordt een pilot uitgevoerd met leerlingvolgsysteem Hart&Ziel, waarin algemeen welbevinden en veiligheid een plek hebben en vanwaaruit op individueel en collectief niveau vervol ginterventies kunnen worden ingezet.

Door: Hofdijckschool, GGD

7. Vroegsignalering en preventie in het Voortgezet Onderwijs

Wat: Er wordt gewerkt aan een integrale aanpak voor het versterken van vroegsignalering en preventie in het Voortgezet Onderwijs, door de krachten van het onderwijs, uitvoerende (zorg)partijen en de gemeente te bundelen en de samenwerking verder uit te breiden.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

8. Vroegsignalering en preventie binnen voorschoolse voorzieningen

Wat: Vroegsignalering en preventie binnen de voorschoolse voorzieningen wordt versterkt, door de krachten van kinderopvangorganisaties, uitvoerende (zorg)partijen en de gemeente te bundelen en de samenwerking verder uit te breiden.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

9. Vroegsignalering en preventie door informele jeugdpartijen

Wat: Vroegsignalering en preventie door informele partijen als sportverenigingen, kerken en buurtverenigingen wordt gestimuleerd.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

10. Jongerencoaching

Wat: Jongerenwerkers zetten jongerencoaching in als methodiek.

Door: Stichting Jeugd- en Jongerenwerk

11. Vroegsignalering en ondersteuning bij ontwikkelingsvoorsprong

Wat: Vroegsignalering van en ondersteuning van kinderen en hun ouders bij een ontwikkelingsvoorsprong wordt versterkt en uitgebreid.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

12. Uitwisseling tussen ouders

Wat: Onderlinge uitwisseling tussen ouders m.b.t. opvoed- en opgroei-thema's wordt gestimuleerd.

Door: Alle partijen

13. Uitwisseling tussen jeugdigen

Wat: Onderlinge uitwisseling tussen jeugdigen m.b.t. opgroei-thema's wordt gestimuleerd.

Door: Alle partijen

14. Aanpak social media

Wat: Er komt een integrale aanpak '(social) media' voor jeugdigen en hun ouders.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

15. Preventieve ondersteuning bij echtscheiding

Wat: Preventie voor ouders en kinderen in echtscheidingssituaties wordt versterkt, o.a. door (vroeg) communicatie over mogelijkheden en onmogelijkheden en door passend aanbod voor jonge kinderen te bieden.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

16. Aanpak eenzaamheid bij jeugdigen

Wat: Er volgt een nadere analyse van eenzaamheid onder jongeren in Oegstgeest en er volgt een passende aanpak, o.a. op het gebied van signaleren en verwijzen.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

17. Overzicht preventief (hulp)aanbod

Wat: Er komt een actueel overzicht van het (preventieve) hulpaanbod voor gebruik door professionals en ouders.

Door: Centrum voor Jeugd en Gezin i.s.m. jeugdpartijen.

18. Scholingsprogramma

Wat: Er komt een scholingsprogramma voor (jeugd)professionals in Oegstgeest, waardoor gedeelde kennis en visie en goede samenwerking wordt gestimuleerd.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord, afhankelijk van thema*

19. Overdracht voorschool - basisonderwijs

Wat: Er vindt standaard een warme overdracht plaats van de voorschool naar het basisonderwijs.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

20. POH-Jeugd

Wat: Er wordt een POH-Jeugd bij de huisartsen ingezet.

Door: Jeugd- en Gezinsteam CJG, Huisartsenpraktijk Haaswijk, Huisartsenpraktijk Apollolaan

21. Privacy en informatieuitwisseling

Wat: Er wordt gewerkt vanuit een gedeelde visie op privacy en informatie-uitwisseling.

Door: *In te vullen door deelnemers Preventieakkoord*

Inhoudelijke toelichting acties

1. Ouderschapsprogramma voor aanstaande ouders

Een goede samenwerkings- en partnerrelatie tussen ouders heeft een positief en beschermend effect op kinderen en op de ouders zelf. Zo kunnen met vroege interventies gericht op het versterken van de partnerrelatie problemen zoals psychische problemen, gezondheidsklachten, stress en relatieproblemen worden voorkomen. Bovendien draagt een goede samenwerkingsrelatie tussen ouders bij aan het welzijn van kinderen, bijvoorbeeld op het gebied van slaap, de (psychische) gezondheid en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wat gaan we doen: Vanuit een samenwerking tussen de Verloskundigenpraktijk Oegstgeest, de Jeugdgezondheidszorg en de gemeente krijgen aanstaande ouders een ouderschapsprogramma aangeboden dat zich richt op de voorbereiding op het ouderschap en de veranderingen die dit met zich meebrengt voor de partnerrelatie. In het najaar van 2019 oriënteren de verloskundigen, jeugdverpleegkundigen en de CJG-coördinator zich op diverse mogelijke programma's en wordt een keus gemaakt. In 2020 wordt gestart met de uitvoering, o.a. (scholing), werving en uitvoering van het programma.

2. Informatiecampagne over opvoed- en opgroei-thema's

Een samenleving waarin zorgen kunnen worden gedeeld biedt ruimte voor onderlinge herkenning. Bovendien ontstaat door te delen ook de mogelijkheid om elkaar te steunen en te helpen: 'it takes a village to raise a child'. In onze maatschappij is het niet meer vanzelfsprekend dat zorgen worden besproken, terwijl kinderen en ouders vaak te maken hebben met dezelfde uitdagingen bij het opgroeien en opvoeden.

Wat gaan we doen: Er wordt een 'informatiecampagne' georganiseerd waarin diverse opvoed- en opgroei-thema's uitgelicht worden, van de peuterpuberteit tot vroegsignalering van psychische problemen tot de mogelijkheden en onmogelijkheden in het proces van een echtscheiding. Hierdoor wordt bijgedragen aan normaliseren, onderlinge openheid en informatieoverdracht. De informatiecampagne bestaat uit o.a. columns in de Oegstgeester Courant, berichten in nieuwsbrieven (o.a. scholen/kinderopvang), berichten op websites en social media (o.a. Centrum voor Jeugd en Gezin).

3. Inspiratiebijeenkomsten voor opvoeders

Opvoeden vraagt heel wat van ouders. Het is dan ook logisch dat zij regelmatig vragen hebben of voor (nieuwe) uitdagingen komen te staan. 'Luchtige' informatiebijeenkomsten, bijvoorbeeld in de vorm van theater of door een aansprekende spreker zijn een manier om ouders op een laagdrempelige wijze tips aan te reiken over alledaagse vragen. Voorbeelden zijn de inspiratiebeurzen voor ouders van pubers, die al jaren goed worden bezocht. Daarbij dragen deze bijeenkomsten bij aan onderlinge ontmoeting en herkenning tussen ouders.

Wat gaan we doen: Jaarlijks worden, aanvullend aan de kleinschaligere informatiebijeenkomsten twee grote inspiratiebijeenkomsten over een aansprekend en actueel opvoedthema georganiseerd voor ouders (en kinderen) van kinderen in diverse leeftijdsgroepen. De komende jaren wordt in ieder geval aandacht besteedt aan: veerkracht en weerbaarheid

(psychisch welbevinden), 'de tropenjaren' (opvoeden van kinderen van 0-4jr), middelengebruik en eenzaamheid onder jeugdigen.

4. Klassikale weerbaarheidstrainingen basisonderwijs

Veerkracht helpt jeugdigen op een positieve manier om te gaan met alle ontwikkelingen die ze doormaken en de vragen en uitdagingen die daarbij horen. Veerkracht bij jeugdigen kan dan ook helpen (psychische) problemen te voorkomen of klein te houden. Eén van de manieren om veerkracht te vergroten is door weerbaarheid en zelfvertrouwen te versterken, onder andere door middel van weerbaarheidstrainingen.

Wat gaan we doen: Het aantal weerbaarheidstrainingen (door Gezondheidsbevordering) in de bovenbouw van het basisonderwijs wordt uitgebreid, waardoor meer kinderen de weerbaarheidstraining kunnen volgen. Het doel van de weerbaarheidstraining is om de vaardigheden van kinderen op het gebied van zelfbeeld en weerbaarheid (bijvoorbeeld nee zeggen, grenzen stellen) te vergroten, onder andere op het gebied van middelengebruik, social media en relaties.

5. 18-maanden huisbezoek

Jeugdigen van 0-18 jaar en hun ouders worden gevolgd in de ontwikkeling, onder andere via de contactmomenten van de Jeugdgezondheidszorg. De huidige contactmomenten van de Jeugdgezondheidszorg bestaan uit een huisbezoek na de geboorte en consulten op vaste momenten op locatie van het consultatiebureau.

Wat gaan we doen: In 2020 wordt een pilot uitgevoerd met het 18-maandenhuisbezoek. Rond de leeftijd van 18 maanden gebeurt er veel in de ontwikkeling van een kind, waardoor een contactmoment juist op deze leeftijd van meerwaarde is. In de pilot wordt het huisbezoek aangeboden bij alle eerste kinderen en op indicatie bij volgende kinderen. Het huisbezoek vindt plaats aan de hand van de GIZ-methodiek, waarbij ouders en verpleegkundigen samen een Gezamenlijke Inschatting van de Zorgbehoeften (GIZ) maken. Zo ontstaat een breed beeld, bijvoorbeeld op het gebied van de lichamelijke en sociaal-emotionele ontwikkeling, financiën, het sociale netwerk of de opvoeding. Hierdoor kunnen problemen bij bijvoorbeeld de ontwikkeling, het gedrag of opvoedingsvraagstukken eerder worden gesignaleerd en vandaaruit vroegtijdig de juiste ondersteuning worden ingezet.

6. Leerlingvolgsysteem Hart&Ziel

Binnen het onderwijs wordt gebruik gemaakt van leerlingvolgsystemen, waarin de ontwikkeling van leerlingen op individueel en groepsniveau wordt gevolgd. Naast systemen die gericht zijn op het volgen van de ontwikkeling van bijvoorbeeld taal en rekenen, zijn er ook systemen waarin de sociaal-emotionele ontwikkeling een plek heeft.

Wat gaan we doen: De Hofdijkschool neemt deel aan een pilot van Hart & Ziel. Hart & Ziel is een leerlingvolgsysteem voor het Primair Onderwijs waarin het algemeen welbevinden en de sociale veiligheid van leerlingen in kaart wordt gebracht. Wanneer nodig kunnen vanuit het systeem aanvullende vragenlijsten worden gebruikt om bijvoorbeeld het emotioneel welzijn en gedrag van een leerling in beeld te krijgen en ondersteunt het systeem bij de toeleiding naar passende zorg. Hierdoor kunnen zorgen of problemen in een vroegtijdig stadium worden

gesignaleerd en eerder een passende aanpak worden ingezet. De resultaten kunnen ook op klas- en schoolniveau worden geïnterpreteerd, waardoor trends eerder zichtbaar zijn en collectieve preventie kan worden ingezet.

7. Vroegsignalering en preventie in het Voortgezet Onderwijs

Binnen het Voortgezet Onderwijs worden veel jongeren en hun ouders bereikt met preventieve activiteiten op diverse thema's. Zo wordt o.a. samengewerkt met Gezondheidsbevorderaars van de GGD, volgens de methode 'Gezonde School'. Een stevige integrale aanpak, waarbij onderwijs, beleid en uitvoering elkaar versterken draagt bij aan vroegsignalering en het effect van preventie.

Wat gaan we doen: Vanuit samenwerking wordt gewerkt aan vroegsignalering en preventie. De gemeente neemt initiatief om de krachten vanuit het Voortgezet Onderwijs, uitvoerende partijen (GGD Gezondheidsbevordering, Brijder, Jongerenwerk) en de gemeente te bundelen. Bijvoorbeeld op het gebied van vroegsignalering van middelengebruik, eenzaamheid of psychische problematiek en door aandacht te besteden aan thema's als weerbaarheid en prestatiedruk.

8. Vroegsignalering en preventie binnen de voorschoolse voorzieningen

Veel gezinnen in Oegstgeest maken gebruik van kinderopvang of een peuterspeelzaal. Pedagogisch medewerkers van deze organisaties hebben een belangrijke taak in het signaleren van afwijkingen in de ontwikkeling van kinderen, bijvoorbeeld op het gebied van gedrag of taal. Vanuit hun structurele contact met de kinderen zijn zij, samen met de ouders, vaak de eersten die signaleren en die kunnen zorgen voor tijdige inzet van de juiste ondersteuning.

Wat gaan we doen: Vanuit samenwerking tussen kinderopvang, uitvoerende (zorg)partijen en de gemeente wordt bepaald wat nodig is en wat de mogelijkheden zijn op het gebied van vroegsignalering en preventie. Te denken valt aan het vergroten van kennis over de ontwikkeling van kinderen en (psychische) problematiek, vergroten van bekendheid met de ondersteuningsmogelijkheden en het versterken van de samenwerking met zorgpartijen, bijvoorbeeld door aanwezigheid van medewerkers van het Centrum voor Jeugd en Gezin in de kinderopvanglocaties.

9. Vroegsignalering en preventie door informele jeugdpartijen

Vroegsignalering vindt vaak plaats door professionals, bijvoorbeeld een leerkracht of een jeugdverpleegkundige. Daarnaast zijn er andere partijen die de mogelijkheid hebben om problemen (vroegtijdig) te signaleren, vanuit het structurele en laagdrempelige contact dat er is met jeugdigen en hun ouders. Zo is bijvoorbeeld de sportvereniging een plek waar onder andere problemen in de ontwikkeling, op het gebied van financiën of middelengebruik vroegtijdig kunnen worden opgemerkt. Om daadwerkelijk te kunnen vroegsignaleren zijn kennis en vaardigheden en een nauwe samenwerking met zorgorganisaties nodig.

Wat gaan we doen: Vroegsignalering door 'informele jeugdpartijen' (sportverenigingen, kerken, buurtwerk) wordt gestimuleerd. Vanuit samenwerking wordt bepaald wat nodig is en wat de mogelijkheden zijn, voor sportverenigingen in samenhang met het Sportakkoord. Te denken valt

aan de implementatie van een niet-pluiskaart, een training in vroegsignalering van psychische problematiek of samenwerking met Brijder om alcoholgebruik te verminderen.

10. Jongerencoaching

Soms hebben jongeren te maken met vragen op diverse gebieden, bijvoorbeeld financiën, (sociaal) functioneren of werk. Reguliere hulpverlening is soms te hoogdrempelig of, vanwege de aard en ernst van de problematiek, niet altijd passend.

Wat gaan we doen: Jongerenwerkers zetten vanuit hun contacten met jongeren, of op indicatie van andere jeugdprofessionals jongerencoaching in.

11. Vroegsignalering en ondersteuning bij ontwikkelingsvoorsprong

Talent bij kinderen betekent niet automatisch dat ze van jongs af aan het juiste gedrag ontwikkelen en dat ze hun talenten laten zien. Om talent tot bloei te laten komen is een omgeving nodig waarin een ontwikkelingsvoorsprong vroeg wordt herkend en waarbij ouders en professionals samen werken: enerzijds door in gesprek te blijven over wat een kind/jongere nodig heeft; anderzijds door kinderen en hun ouders te ondersteunen bij het opgroeien en de opvoeding. Kinderen worstelen soms met hun zelfbeeld, omdat ze zich anders voelen. Het opvoeden van hoogbegaafde kinderen/pubers vraagt soms om specifieke kennis en vaardigheden van ouders.

Wat gaan we doen: Ontwikkelingsvoorsprongen worden tijdig gesignaleerd en er wordt ondersteuning geboden die past bij de vragen en behoeften van deze kinderen en hun ouders. Er volgt een scholing voor professionals die met jeugdigen met een ontwikkelingsvoorsprong te maken (kunnen) hebben, onder andere hoe een ontwikkelingsvoorsprong al op jonge leeftijd gesignaleerd kan worden. Daarnaast wordt gezamenlijk passende ondersteuning voor jeugdigen en hun ouders ontwikkeld; onder andere over opvoeden van een kind met een ontwikkelingsvoorsprong en het omgaan met situaties die specifiek bij deze kinderen een rol spelen (motivatie, leervaardigheden). Deze actie hangt samen met de subsidieaanvraag Hoogbegaafdheid bij het ministerie van OC&W.

12. Uitwisseling tussen ouders

Onderlinge contacten tussen opvoeders versterkt hen in hun rol als ouder, o.a. door uitwisseling, het delen van ervaringen en door steun te vinden bij elkaar.

Wat gaan we doen: Contacten en uitwisseling tussen ouders wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Daarbij wordt gekeken naar behoeften van specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld ouders van pubers of van kinderen met een specifiek aandachtsgebied. Voorbeelden zijn laagdrempelige koffie-/inloopmomenten in het onderwijs of de kinderopvang of themabijeenkomsten over bijvoorbeeld autisme of een ontwikkelingsvoorsprong.

13. Uitwisseling tussen jeugdigen

Jeugdigen in ontwikkeling hebben vaak te maken met dezelfde uitdagingen. Het bespreekbaar maken van deze thema's en het kunnen delen van ervaringen en tips helpt jongeren met deze situaties om te gaan.

Wat gaan we doen: Ontmoetingen tussen jongeren worden gefaciliteerd en er worden themagerichte activiteiten georganiseerd. Daarbij wordt aangesloten bij de leefwereld en behoeften van jongeren, bijvoorbeeld door sport. Hierdoor kunnen jongeren elkaar informeren en adviseren en wordt informatie op een passende, laagdrempelige manier overgedragen. Mogelijke thema's zijn o.a. 'liefde en relaties' en 'middelengebruik'.

14. Aanpak social media

Het schermgebruik en gebruik van social media is in de afgelopen jaren toegenomen. Er zijn positieve kanten, maar er zijn ook risico's. Zo kan (overmatig) gebruik van social media effect hebben op schoolprestaties, zelfbeeld en de psychische gezondheid. Daarnaast bestaat het gevaar op digipesten en sexting en zijn er risico's voor de lichamelijke gezondheid.

Wat gaan we doen: Er wordt toegewerkt naar een integrale aanpak social media voor jeugdigen en hun ouders, waarbij hetgeen al op dit thema wordt ingezet (bijvoorbeeld voorlichtingen binnen het onderwijs) wordt versterkt en aangevuld.

15. Preventieve ondersteuning bij echtscheiding

Het aantal echtscheidingen is in de afgelopen jaren toegenomen. De maatschappelijke effecten van een complexe echtscheiding zijn groot. Daarnaast kan een complexe echtscheiding grote negatieve gevolgen hebben voor een kind. Om de negatieve gevolgen van een echtscheiding te voorkomen of beperken is passende preventieve inzet nodig in alle stadia van relaties.

Wat gaan we doen: Er wordt passende preventieve ondersteuning geboden, van het versterken van ouder- en partnerschap tot het bieden van hulp aan ouders en kinderen bij een (dreigende) echtscheiding. Een aantal van deze zaken wordt regionaal opgepakt, bijvoorbeeld de ontwikkeling van een scheidingsloket. Lokaal wordt het aanbod voor jonge kinderen uitgebreid/verbreed; het huidige groepsaanbod is vanaf 7 jaar en individuele ondersteuning is niet altijd passend of toegankelijk (o.a. vanwege financiële redenen). Daarnaast wordt ingezet op 'vroege communicatie', zodat onduidelijkheid over mogelijkheden en onmogelijkheden wordt weggenomen (en daarmee aanleiding voor conflict). Tot slot wordt onderzocht wat mogelijk is t.a.v. de rol van het netwerk. De focus bij een echtscheiding ligt vaak op het gezin zelf, waar juist de rol van het netwerk van grote waarde kan zijn en een positieve en beschermende rol kan hebben voor zowel ouders als kinderen.

16. Aanpak eenzaamheid bij jeugdigen

Eenzaamheid onder volwassenen en ouderen komt veel voor, maar ook bij jongeren neemt eenzaamheid de afgelopen jaren toe. Wat betreft jongeren laten de landelijke cijfers zien dat zo'n 10% te maken heeft met langdurige eenzaamheid. De cijfers die bekend zijn over Oegstgeester jeugdigen (o.a. uit de inwonersenquête en uit vragenlijsten bij het standaard JGZ-contactmoment in het voortgezet onderwijs) laten wisselende beelden zien. Er is een nadere analyse nodig om de situatie, en de vervolgaanpak, te bepalen. Hierin wordt ook eenzaamheid onder (jonge) ouders meegenomen: uit cijfers van de GGD blijkt dat met name emotionele eenzaamheid in de groep gezinnen met thuiswonende kinderen in Oegstgeest hoger ligt dan in de regio (32% t.o.v. 22%).

Wat gaan we doen: Er volgt een nadere analyse van de cijfers m.b.t. eenzaamheid onder jeugdigen in Oegstgeest. En er volgt een passende aanpak, o.a. op het gebied van signaleren en verwijzen i.s.m. het project 'Samen tegen eenzaamheid'.

17. Overzicht preventief (hulp)aanbod

Om ervoor te zorgen dat ouders in een vroeg stadium van hun vraag de juiste informatie en ondersteuning vinden moet het (preventieve) aanbod duidelijk en bekend zijn. Dit overzicht van mogelijkheden moet ook bekend zijn bij professionals, zodat zij na signalering kunnen toeleiden en snel de juiste ondersteuning kan worden ingezet.

Wat gaan we doen: Er komt een actueel overzicht van het (preventieve) hulpaanbod voor gebruik door professionals en ouders. Het Centrum voor Jeugd en Gezin inventariseert het aanbod en zorgt voor ontsluiting van de informatie.

18. Scholingsprogramma

Het is belangrijk dat professionals deskundig zijn op de thema's die spelen in Oegstgeest; vroegsignalering vereist kennis. Gedeelde kennis is daarbij van belang, zodat professionals vanuit verschillende disciplines dezelfde uitgangspunten hanteren.

Wat gaan we doen: Er wordt een scholingsprogramma georganiseerd voor alle jeugdprofessionals en, waar dat aansluit, ook voor vrijwilligers. De komende jaren wordt o.a. aandacht besteedt aan kennis over hoogbegaafdheid/ontwikkelingsvoorsprongen en de bijbehorende individuele aanpak voor hoogbegaafde kinderen, omgaan met echtscheidingen vanuit de eigen rol (o.a. gespreksvaardigheden, omgaan met praktische gevolgen van echtscheidingen, ondersteuning van jeugdigen), vroegsignalering van psychische problematiek, prestatiedruk en omgaan met 'middelen' zoals drugs, alcohol en social media.

19. Overdracht voorschool - basisonderwijs

Om de juiste ondersteuning te kunnen bieden is het nodig dat professionals goed samenwerken; op die manier voorkomen we dat ouders en jeugdigen van het kastje naar de muur worden gestuurd, hun verhaal keer op keer opnieuw moeten doen, niet meteen de juiste ondersteuning krijgen of dat mogelijkheden van professionals niet worden benut. Een mogelijkheid om hieraan bij te dragen is te zorgen voor afspraken tussen partijen, o.a. bij de overgang van voorschool naar het basisonderwijs.

Wat gaan we doen: Er wordt toegewerkt naar een standaard (warme) overdracht vanuit de voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs. Overdracht van kinderen vindt nu nog niet standaard plaats en het verschilt per school en opvangorganisatie hoe dit wordt ingevuld. In de regionale 'Werkgroep het Jonge kind' worden samenwerkingsafspraken gemaakt en wordt gekeken naar de wijze waarop dit digitaal ondersteund kan worden. De gemaakte afspraken worden i.s.m. kinderopvangorganisaties en scholen lokaal geïmplementeerd.

20. POH-er Jeugd

Jeugdigen en gezinnen kunnen onder andere bij de huisarts en het Jeugd- en Gezinsteam terecht bij problemen in het opgroeien en opvoeden. Als het nodig is kunnen deze doorverwijzen naar specialistische jeugdhulp. Goede samenwerking tussen het Jeugd en Gezinsteam en de huisartsen is van belang om ervoor te zorgen dat jeugdigen snel geholpen worden, direct de best passende hulp krijgen en om onnodige inzet van specialistische zorg te voorkomen.

Wat gaan we doen: In 2020 wordt een pilot POH-Jeugd bij huisartsen uitgevoerd. Door inzet van de POH-jeugd wordt opvoed- en opgroeihulp laagdrempeliger beschikbaar in de context van de huisartspraktijk. Met de inzet van een POH-Jeugd kunnen jeugdigen en gezinnen vanuit een brede blik snel geholpen worden. Vaak kan de hulpvraag door de POH-er Jeugd afgehandeld worden en is verwijzen niet nodig.

21. Privacy en informatie-uitwisseling

Samenwerken met elkaar lukt alleen wanneer er goede en duidelijke afspraken zijn over 'terugkoppeling' en het delen van informatie en zorgen. Verschillende jeugdprofessionals en -organisaties geven op verschillende manieren invulling aan privacy, waardoor samenwerking soms (onnodig) niet goed op gang komt.

Wat gaan we doen: Er wordt toegewerkt naar een gezamenlijke visie en kader voor privacy en informatie-uitwisseling. Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt voor gegevensuitwisseling en er wordt gezorgd voor een vertaalslag naar de dagelijkse praktijk van professionals.

Monitoring

Door monitoring wordt de kwaliteit en effectiviteit van activiteiten in beeld gebracht. Monitoring draagt daarmee bij aan het bewaken en verbeteren van de kwaliteit. De punten waarop de acties in het Actieplan gemonitord worden, zullen samen met de betrokken partij(en) worden opgesteld.

Financiering

De gemeente Oegstgeest geeft jaarlijks ruim één miljoen uit aan ondersteuning bij het gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien van jeugdigen.

Er wordt geïnvesteerd in:

Opvoeden en opgroeien   € 862.000

(o.a. Jeugdgezondheidszorg, Rijksvaccinatieprogramma en Kind- en Jongerenwerk)

Ontwikkeling   € 225.000

(o.a. Vroegtijdige en Voorschoolse Educatie, Taalondersteuning en Preventieve logopedie)

Specifieke doelgroepen   € 66.000

(o.a. regelingen voor jeugdigen in minimagezinnen)

Veiligheid   € 21.000

(o.a. Jeugd Preventie Team, HALT-voorlichtingen)

Vanaf 2019 investeert de gemeente Oegstgeest jaarlijks €50.000 extra in preventie. Deze financiële middelen, aangevuld met beschikbare middelen vanuit het reguliere budget, worden ingezet voor de acties van het Actieprogramma.

Voor 2020 in de conceptbegroting het voorstel opgenomen om €100.000 te reserveren voor de pilot POH-er jeugd.

Planning

Dit betreft een voorlopige planning. De planning wordt afgestemd en ingevuld met de betrokken partijen.

Actie	Planning		
	2019	2020	2021
1. Ouderschapsprogramma	Najaar: keus programma/scholing	Voorjaar: Start werving en uitvoering	Uitvoering
2. Informatiecampagne	Najaar: plan van aanpak	Start uitvoering	Uitvoering
3. Inspiratiebijeenkomsten		Voorjaar: tropenjaren Najaar: middelengebruik	o.a. Eenzaamheid
4. Weerbaarheidstrainingen PO		Aanvang extra trajecten	Uitvoering
5. 18-maanden huisbezoek	Najaar: start werving	Uitvoering en evaluatie pilot	
6. Hart&Ziel	Najaar: start pilot	Uitvoering pilot	Uitvoering pilot
7. Vroegsignalering en preventie VO		Voorjaar: inventarisatie en afspraken	
8. Vroegsignalering en preventie kinderopvang		Voorjaar: inventarisatie en afspraken	
9. Vroegsignalering informele partijen		Voorjaar: inventarisatie en afspraken	
10. Jongerencoaching		Uitvoering	Uitvoering
11. Aanpak ontwikkelingsvoorsprong	Najaar: formeren werkgroep	Inventarisatie/ontwikkeling/ uitvoering	
12. Stimuleren oudercontacten			
13. Stimuleren contact jeugdigen			
14. Aanpak social media		Voorjaar: plan van aanpak Najaar: start uitvoering	Uitvoering
15. Aanpak echtscheidingen		Voorjaar: inventarisatie en ontwikkeling	

16.	Aanpak eenzaamheid	Opdracht werkgroepen en analyse		
17.	Overzicht preventief aanbod	Najaar: publicatie en verspreiding	Herhaling	Herhaling
18.	Scholingsprogramma	Najaar: ontwikkelingsvoorsprong	N.t.b.	N.t.b.
19.	Overdracht	Najaar: samenwerkingsafspraken werkgroep Jonge Kind	Implementatie samenwerkingsafspraken lokaal	
20.	POH-er Jeugd	Najaar: afspraken huisartsen/JGT	Voorjaar: aanvang pilot	
21.	Privacy		Voorjaar: scholing en opstellen kader	